

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. III. Quinam possint in Feudum, vel Emphyteusim dare, aut accipere, &
succedere? Et quando Feudum amittatur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

VII. Notandum demum ex Trull. dub. 8. quod quando res emphyteutica transit ad manus mortuas, verbi gratia, in Ecclesiam, Universitatem, Collegium, quæ nunquam pereunt, tunc ne dominus directus privetur laudemio, quod haberet, si res emphyteutica sit in manu privati, qui facile moritur, debet illi solvi quinquennium; hoc est decimoquinto anno solvi debet domino directo tanta pecunia, quanta correspondeat quantitati ultimi laudemii, ut docet Riccius punct. 43.

ARTICULUS III.

Quinam possint in feudum, vel emphyteusim dare, aut accipere, & succedere? Et quando feudum amittatur?

- I. In feudum, ac emphyteusim dare possunt, qui liberam habent bonorum administrationem; Unde nequeunt Pupillus, Minor, Furiosus, Prodigus habens Curatorem.
- II. Episcopo id prohibetur, nisi relate ad bona, quæ solita sunt dari in emphyteusim, aut in feudum: Quænam autem dicantur sic solita dari?
- III. In feudum accipere, ac succedere possunt, qui instituuntur, si nullo jure excludantur.
- IV. Fœmina non succedit, nisi feudum sit fœmineum, ita ut expresse admittatur.
- V. Sine culpa Feudatarii potest quinque modis feudum amitti.
- VI. Potest etiam feudum amitti ob culpam Feudatarii; præsertim ob gravem ingratitude[m] erga dominum directum, aut si alium proditorie occidat. Num feudum transeat ad Fiscum ob crimen hæresis, aut læsa majestatis?
- VII. Amisso feudo quænam melioramenta debentur domino directo, qua-

nam vero debentur ipsi Feudatario?

I. **Q**uæritur primo: Quinam possint res suas immobiles in feudum, & in emphyteusim tradere?

Respondeo, in feudum, & in emphyteusim dare posse omnes, & solos, qui suorum, vel alienorum bonorum liberam habent administrationem; quandoquidem per hos Contractus habetur quædam species alienationis; cum dominium utile aut in perpetuum, aut per longum tempus transferatur: Unde fit, quod Pupillus, Minor, Prodigus habens Curatorem, ac Furiosus cum non habeant liberam suorum bonorum administrationem, non possint in feudum, aut in emphyteusim dare.

II. Nec possunt Episcopi, & alii Prælati inferiores, quamvis habeant liberam administrationem bonorum suorum Ecclesiasticorum; quia id iis prohibetur in *Extravag. Ambitiose, de Rebus Ecclesie non alienandis*. Excipiuntur tamen bona, quæ solita sunt dari in emphyteusim, aut in feudum; quia ea dari similiter possunt in evidentem Ecclesiarum utilitatem. Dicuntur autem solita dari, quæ bis saltem data sunt, vel si elapsi sint quadraginta anni, quamvis semel sint data.

III. Quæritur secundo; Quinam possint in feudum accipere, & succedere?

Respondeo, posse in feudum accipere eos omnes, qui ex una parte instituuntur in Contractu feudi successores, & ex alia parte nullo jure excluduntur a successione.

IV. Unde fœmina, quia ad servitium personale est minus apta, non solet succedere, nisi quando feudum est fœmineum; seu quando expresse admittitur.

V. Quæritur tertio: Quibus de causis feudum amittatur?

Respondeo posse feudum amittitum

tam per culpam, quam sine culpa Feudatarii: Sine culpa amittitur quinque modis: Primo, lapsu termini præscripti in institutione: Secundo, morte Feudatarii: Tertio, renunciatione feudi. Quarto, professione in Religione incapaci: Quinto, præscriptione triginta annorum, quibus alter feudum possederit bona fide tanquam Feudatarius.

VI. Ob culpam vero amittitur, Primo ob gravem ingratitudinem in dominum directum, ratione cujus sit dignus privatione feudi; videlicet si Feudatarius fugit deserendo dominum in bello periclitantem, quando eum poterat juvare sine amissione suæ vitæ; Vel si sciens parari domino insidias, eum non faciat certiore; Aut si ipse hostiliter dominum infecutus est; Vel si filius, aut vassallus Feudatarii offendit dominum, & Feudatarius admonitus a domino non adducit illum ad petendam veniam; Vel si turpiter lusit cum uxore, filia, aut nepte domini; Vel si Feudatarius vocatus ad Curiam contemnit venire; Vel si domino exigente obsequium debitum neget se esse Feudatarium illius; Vel si abutatur jure feudi alienando illud sine consensu; (traditione tamen secuta) Vel si dominum detulit apud ju-

dicem etiam ex jussu, excepto crimine hæresis; Vel demum si hæres Feudatarii non petit investituram intra annum post adeptionem feudi, aut si ipse feudatarius post obitum domini directi non petit intra annum renovationem investituræ; Secundo, amittitur feudum ob culpam Feudatarii contra alium a domino directo; videlicet si occidat fratrem suum, aut si occidat aliquem proditorie: Feudum autem nunquam transire ad Fiscum docent non pauci apud Azor., & Hurtad.; Aliqui tamen putant transire ob hæresim, vel crimen læsæ Majestatis, si feudum sit novum; transit vero ad dominum directum, si ob ingratitudinis culpam amittatur.

VII. Quæritur quarto: Ad quem pertineant melioramenta, quando feudum transit ad dominum directum?

Respondeo, melioramenta, quæ ex industria Feudatarii accreverunt, & sunt a feudo inseparabilia, ut ædificium, jurisdictio, aut alia servitus, ea deberi Feudatario secundum æstimationem, quam habent tunc, quando feudum amittitur: Alia melioramenta, quæ casu, aut naturaliter accreverunt, debentur domino: Vide de his Azor. lib. 10. cap. 20., Julium Clarum, & alios Jurisperitos.